

॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ सुपुष्पानां पद्मानां वेगो धेषां ॥ ३३ ॥ ३४ ॥

दुर्योधनस्ततो राजन्नाभ्यभाषत दुर्मुखं ॥ एष दुर्मुखराधेयो भीमेन विरथीकृतः ॥ १६ ॥ तं रथेन नरश्रेष्ठं संपादय महारथं ॥ ततो दुर्योधनवचः श्रुत्वा भारत दुर्मुखः ॥ १७ ॥ त्वरमाणोभ्ययात्कर्णं भीमं चावारयच्छरैः ॥ दुर्मुखं प्रेक्ष्य संग्रामे सूतपुत्रपदानुगं ॥ १८ ॥ वायुपुत्रः प्रहृष्टो भूः स्तक्किणीपरिसंलिहन् ॥ ततः कर्णमहाराजैवारयित्वा शिलीमुखैः ॥ १९ ॥ दुर्मुखायरथं तूर्णं प्रेषयामास पाण्डवः ॥ तस्मिन्क्षणे महाराजनवभिर्नतपर्वभिः ॥ २० ॥ सुमुखैर्दुर्मुखं भीमः शरैर्निन्येयमक्षयं ॥ ततस्तमेवाधिरथिः स्यंदनं दुर्मुखे हते ॥ २१ ॥ आस्थितः प्रवभौ राजन्दीप्यमान इवांशुमान् ॥ शयानं भिन्नमर्माणं दुर्मुखं शोणितोक्षितं ॥ २२ ॥ दृष्ट्वा कर्णो श्रुपूर्णाक्षो मुहूर्तनाभ्यवर्तत ॥ तंगता सुमतिक्रम्य कृत्वा कर्णः प्रदक्षिणं ॥ २३ ॥ दीर्घमुष्णं श्वसन्वीरो न किञ्चित्प्रत्यपद्यत ॥ तस्मिन्सुविवरे राजन्नाराचान्गार्धवाससः ॥ २४ ॥ प्राहिणोत्सूतपुत्राय भीमसेनश्चतुर्दश ॥ ते तस्य कवचं भित्त्वा स्वर्णचित्रं महौजसः ॥ २५ ॥ हेमपुंखामहाराजव्यशोभंतदिशो दश ॥ अपि बन्सूतपुत्रस्य शोणितं रक्तभोजनाः ॥ २६ ॥ क्रुद्धा इव मनुष्येन्द्रभुजंगाः कालचोदिताः ॥ प्रसर्पमाणामेदिन्यां ते व्यरोचंतमार्गणाः ॥ २७ ॥ अर्धप्रविष्टाः संख्याविला नीवमहोरगाः ॥ तं प्रत्यविध्यद्राधेयो जांबूनदविभूषितैः ॥ २८ ॥ चतुर्दशभिरत्युग्रैर्नाराचैरविचारयन् ॥ ते भीमसेनस्य भुजं सव्यं निर्भिद्य पत्रिणः ॥ २९ ॥ प्राविशन्मेदिनीं भीमाः क्रौंचं पत्ररथा इव ॥ ते व्यरोचंत नाराचाः प्रविशंतो वसुंधरां ॥ ३० ॥ गच्छत्यस्तं दिनकरे दीप्यमाना इवांशवः ॥ सनिर्भिन्नोरणे भीमो नाराचैर्मर्मभेदिभिः ॥ ३१ ॥ सुस्त्रावरुधिरं भूरिपर्वतः सलिलं यथा ॥ स भीमस्त्रिभिरायस्तः सूतपुत्रं पतत्रिभिः ॥ ३२ ॥ सुपर्णवेगैर्विव्याध सारथिं चास्य सप्तभिः ॥ स विद्वलो महाराजकर्णो भीमशराहतः ॥ ३३ ॥ प्राद्रवज्जवनैरश्वैरणं हित्वा महाभयात् ॥ भीमसेनस्तु विस्फार्य चापं हेमपरिष्कृतं ॥ ३४ ॥ आहवेति रथो तिष्ठज्ज्वलन्निव द्रुताशनः ॥ ३५ ॥ इति श्रीमहाभारते द्रोणपर्वणि जयद्रथवधपर्वणि भीमकर्णपयाने चतुस्त्रिंशदधिकशततमोऽध्यायः ॥ १३४ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ दैवमेव परमन्येधिवै पौरुषमनर्थकं ॥ यत्राधिरथिरायत्तो नातरत्यां डवरणे ॥ १ ॥ कर्णः पार्थान्सगोविंदान् जेतुमुत्सहतेरणे ॥ न च कर्णसमं यो धं लोके पश्यामि कंचन ॥ २ ॥ इति दुर्योधनस्याहमश्रौषं जल्पतो मुहुः ॥ कर्णो हिवलवाञ्छूरो दृढधन्वा जितक्लमः ॥ ३ ॥

॥ ३५ ॥ इति द्रोणपर्वणि टीकायां चतुस्त्रिंशदधिकशततमोऽध्यायः ॥ १३४ ॥ ॥ ७३ ॥ ॥ ७३ ॥ दैवमिति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥